

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Red. SIMON F. Y. ház a város-
házban - I. szobában

HIRDETMÉNYEK.

Állásajánlati pénzek és a hirdetés körüli panaszok
valamint a lap sz. Helyi részét illető
munka körülményei ide intézendők

Ármentetlen levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Fizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidék a po. fn
költsége:

Egész évre . . . . . 10 frt — 40
Félévre . . . . . 5 frt —
Negyedévre . . . . . 2 frt 50
Egy hónapra . . . . . 1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábo-petitior egy sor beosztásáért 20 frt
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 frt
Nyitólár 4 hasábo-petitiorért 20 frt.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Szombat, szeptember 5.

171. szám

Budapest, szept. 4.

(N.) Irország — Erdélyben. Ez a dacoronánizmus régi törekvése, s most már nyíltan bevallott célja.

Mily megbotránkosással, erkölcsi felháborodással, vehet erről tudomást az összes emberiség. Mi magyarok nem megdöbbenéssel — erre nincs okunk — hanem az erkölcsi szörnyűségek iránt érzett utálatlaltal tudomást róla.

A román irredenta, mely alakulóban van, minden körülmény és kétértelműség nélkül, nyíltan és hárszózatlan gyilkolásra, gyújtogatásra, dinamit-merényletekre, s más ezeihez hasonló bűntettek elkövetésére hívja fel az erdélyi románokat. Ami a magyaroké — ugymond — a románoké; mert a magyarok erőszakkal vették el tőlünk, tehát azok jogosan visszavehetik. Meggyilkolják a magyarokat, mert zarnokok. Felgyújtják házaikat és csüireiket, mert a leggonoszabb ellenség gyanánt tekintendők, kikkel szemben az alattomos bűntett és nyílt forradalom egyaránt nem csak jogos, hanem kötelesség.

Szóval a román irredentisták Erdélyben a fényes merényleteit akarják meghonosítani. Az agrárius bűntetteket akarják hozzánk imporálni. Társadalmi mozgalmakra társadalmi forradalommal akarják felelni.

Nincs okunk, nem is volna okos dolog részünkről, az efféle fenyegetésektől megijedni. Nem azért, mintha a bukaresti irredentisták nem szeretnék, hogy Erdélyből valóban Irország váljék. Megvagyunk győződve, hogy pokoli kárörömmel néznék estünkint a román lázadók által felgyújtott falvak, városok és kastélyok tüzfényét. De megvagyunk arról is győződve, hogy az erdélyi románok méltatlankodva fogják visszautasítani a hozzájuk intézett aljas felhívást. Az erdélyi román nép nem rabló, tolvaj és gyújtogató csürhe, melyet vérengző kan-

nibálók serege gyanánt polgártársaikra lehet uszítani. Az pedig éppen bizonyos, hogy a magyar állami hatalom megtalálta a kellő rendszabályokat nemcsak a gonosztevők megbüntetésére, hanem egyszerűs mind az alaváló bűntettek elkövetésének meggátolására. Még Anglia is el tudja nyomni az ir tulzók által felidézett bűnös mozgalmakat, pedig sem adminitratívájában, sem fegyveres erejében nem bír a véres kihágások ellen oly szilárd garanciákkal, mintekkel bírnak mi. Es még egyéb különbség is van.

Az angolok az ireket valóban kirabolták. Elsikkasztották vagy erőszakkal elvették politikai jogaikat ép úgy, mint vagyonukat. Meghódított tartományokat meg soha sem bántak ro szabbul, mint angolok Irországgal. Erzsébet csapatainak kegyetlenségével nem dultak barbar hordák meg egy ország alkotmányát sem, mint megvette a nagy Pitt Irország alkotmányát, megvesztegette a dublini parlamentet.

A szabad, alkotmányos, gazdag Angliában élt és él egy nép nyomtatásban vég egés szegénységben, politikai jogok és birtok nélkül. Irország kétségkívül set-t fölötti képezi.

De mikor bántunk mi úgy az erdélyi románokkal mint Anglia az irekkel? Mikor volt az övék Erdély? Mikor vethettük el tőlük, a mi nem volt soha az övék? Mikor semmisítettük meg a román függetlenségét, vagy alkotmányt, mely soha sem létezett? Mikor üldöztük a románok vallását; mikor vetettük börtönre papjaikat, mikor fizettettük a g. u. e. románokkal a catholikus egyház vagy a protestáns felekezetek cultus-költségeit? Mikor vettek megfosztva a közös politikai jogoktól? Mikor raboltuk el a román pörtöl földjét?

Román és magyar közt soha különbséget nem tettünk. Régi alkotmányunkban a román csak úgy lehetett szabadabb,

mint a nemesi előjogok élvezőjévé, mint a magyar. Democratikus átalakulásunk pedig az összes romániságot ép úgy a nemzeti jogok és hatalmak letéteményessévé tette mint a magyar fajt. Jó és rossz sorban a magyar soha sem tett különbséget önmaga és a nemzetiségek között.

A történelem logikája örökre felülést szenvedne, ha két annyira különböző eljárás ugyanazon eredményre vezetne. Az agrárius bűntetteket, dinamit merényleteket Irországban is elűzik, de az ireknek az angolok iránt való hagyományos gyűlölete legalább lélektani alapon nyugszik. Ha a román nép is gyűlölné minket, nem volna igazsága. Nem is kétkelünk az ellenkezőn. Csak a tulzók azok, a kik haragot táplálnak ellenünk.

A bukaresti irredentisták ocsmány felhívása tehát mind ez okoknál fogva nem félelmes reánk nézve.

De az nem azt teszi, hogy egyszerűs mind közönyösen fogadjuk azt. A megtorlás el nem maradhat. Ha Románia civilisálót állam akkor a zsványok és gyújtogatók cégeres hadát nem tűrheti meg. A ki gyilkol, a ki gyújt, minden művelt nép és társadalom törvényének sulya alá esik. Nemkülönb a ki gyilkosság, — gyújtogatás s más közönséges bűntett elkövetésére egyenesen felhív.

Es ezt teszik a bukaresti irredentisták. Vagyis nem politikai társaságot, — hanem bűnbandát készülnék alakítani, a mit a román kormány tartozik meggátolni.

A társadalom és a rablóbanda közt különbség van. Ha a román társadalom törvényes téren, szövetezik valamely célra, a bukaresti kormány mit sem tehet ellene, és úgy mint a kormány is kénytelen volna tűrni a társadalom jogos fellépését, habár ez tévesztett uton történék. De a gyilkosság, rablást és gyújtogatást szerző szövetséget egy állam, egy kormány sem tűrheti meg. Ha Románia megtűrné, ha az erdélyi románok

hoz intézett felhívást a román bíróságok nem büntetnék. Románia önmagát törölné ki a civilisált államok sorából.

Majd meglátjuk, mit cselekszik.

Tisza Kálmán miniszterelnök Oszendéből Budapestre érkezett.

A m. kir. honvédség beosztása fél daudárokba, mint egy könyomatu lap írja már legközelebb életbe lép. A fél dandár parancsnoka ezredes, esetleg alezredes. Az arany megfelelő egy mostani es. kir. ezrednek. Egy féldandár 4 zászlóaljából áll. Két féldandár egy egész dandárt képez s egy tábornok, esetleg ezredes parancsnoksága alá helyeztetik. Az összpontosisátnál minden dandár hoz egy üteg tüzérség van beosztva.

A román irredenta, mely a hazai románok közt évek óta szakadatlan izgatást üz; legújában ismét fölülte kihívó módon juttatta kifejezésre felségáruó célzait. — Karánsebesen s más helyeken, a hol románok laknak, a napokban román nyelvű s Bukarestben szerkesztett nagy falragaszokat találtak kifüggesztve, melyek a magyar állam és a magyar nemzet ellen a legdurvább kifakadásokkal telvék s kvalifikálhatlan módon izgatják a haza román lakosait. A belügy miniszterium a tegnapi nap folyamán már utasította Ormós Zsigmond főispánt, hogy az izgatató iratok lefoglalása körül a legnagyobb eréllyel járjon el. Reméljük, hogy hasonló szigorú fog a kormány kifejteni annak kiderítésében, kik vettek részt a botrányos nyomtatvány terjesztésében.

— Felhivatalos nyilatkozat a kremseri találkozásról. A Pol. Corr. pétervári jelentése szerint ottani irányadó körökben osztják a sajtóban felmerült azon nézetet, hogy a kremseri találkozás azt célozta, hogy Anglia és Oroszország között egyezség létesíttessék. Amidőn Giers azt mondá egy hírlapíró előtt, hogy Kálnoky gróffal folytatott beszélgetései különösebb kérdéseket nem tárgyaltak, úgy ez a helyzet szabatos megjelölése volt abból magyarázható, hogy minden különösebb kérdés alá van rendelve az általános helyzetnek E helyzet békés termé-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Neki megy a Tiszának...*)

Írta: KARCZAG VILMOS.

Hajnalodni kezdett, mikor félig álmos, félig részeg fölül Rostás Iure gazdúrak hazakerült. Sára asszony éppen a tejes rocskát öblögette a kútnál; a miut elkészült vele, hóna alá fogta a szakajtó kosarat, mely szígon volt a felvagdát krumplival, kenyérhajjal, meg korpával. Hadd lakják jól a Riska. Az ő szerencséje, hogy Rostás gazda oda csatangolt és nem akadt a ki szeccskát vágott volna neki. Sára asszony bajlódott az itatással. Több eselédűp nincs is a háznál, ésehol, még se fősepregetve, se föllocolgatva, a szoba is azon módon takarítatlan, a pitarban ott porlik az edény a póczon, a szabad konyhán még a tegnapi tőzek szemel. Ha száz kéze volna az embernek, se győznék. „Dejszen kerüljön csak haza az a rézegecs.“

Alig mer kitekingetni a kajla kulap alól Rostás uram. Félvállra vetett mentéjét rángatja, mintha a közönyöst akarná mutatni, hosszú szőrű előre álló ritka bajusza alól hamiskásan mosolyog, nagy szemöldökű szemével pedig biztatólag, békéltetőleg pislog. Egyenesen az asszony fe é tart, kettőt három köhint, mint a kinek rendben van a szénája, szó nélkül ki akarja venni az atraktot a Sára kezéből.

— Hozzani anyjuk, majd elibe tartom én. Szakajtó kosár, rocska menten legurult a földre és Sára asszony két ökle csipőjére jutott. Szemei villánkokat szórtak. Na, lesz most hadd el hadd!

— Eltakarodjék a szemem elől vén bűnös, mert istenem egy leltem, úgy a féjéhez vágom azt a rocskát, hogy... Hát harul, haza hozta kendet a rosz, maradt a került, haza hozta kendet a rosz, maradt a került.

volna halálos löttá napjáig a korosmában. Hm! Járja a dinom dänom, tivornya! Lehet is! Telik a komenczióbból! En itt egymagam majd megszakadok a nagy teher alatt, az én leltem gazdúrak meg odacsatangolt éjszakának idején, borivásra adja magát és reggel kerül haza részegen, mint egy disznó! Nem szégyenli kend magát! Ronda, piszkos ember lesz bel le maholnap; a kármentő mellett azt is elűlejt, hogy micoda tisztességgel tartozik a hitetársának, gyerekének meg a háza portájának. Ha volna szeme kend nek, észrevenné, hogy a kerítés düledezőfelben van, az apró fákat kitordeii a szél, a kutágásról lelopták a kolonezot, a ház környéke két esztendő óta meszeletlen. De se lát, se hall. Azt a nádfedellet sinés, a ki megigazgassa, ha csak segítséget nem hívok.

— Na-na! Edes anyjuk!
— Arrább takarodjék kend! Hozzám ne nyuljon. Hogy ki nem süll a két szemem.

— No no...
— A vetett égy azon módon várja kendet tegnap óta. Menjen lökje bele magát, oszt döngöljön ott délig. Hiszen alig pislakol már. A lába meg úgy reszket, mint a kocsonya. Holtra szégyenlem magam, ha a szomszédok meg látják. Úgy is tele van már a falu, hogy Rostás gazda ivásra adta magát.

— Na na!
— Ne üngessen itt körültem, mert biz. isten leöntöm egy veder vízzel. Vénységére szilajodott így meg a vére? Ni! Csunya, piszkos dologba keverte kend bele magát. Nem sajnálnám, ha egyszer éjszakának idején egyonütné valaki. Mégse siratnám kendet, részeges embertől elfordul az ember hajlandósága... Hát ezt kellett megérnem vénségemre! Mire ju tattál edes jó istenem?

Rostás uram azt tapasztalta, hogy egyre borosabb lesz a láthatár, másra akarta terelni a beszéd fonalát, a melyet bizony nem ó gombolyított.

— Hát a Jóska gyerek merre van?
Sára asszonyának egy igaz könnyű perült ki a szeméből.

— Azt a gyereket sajnálom legjobban. Mi lesz az árvából, ha az apja agyonissza magát. Gyerekember korában roszat lát a szülei háznál, mire ember lesz beléd, dologkerülővé válik, ha az apja példáján tanul. Pedig áldott jó gyerekek. Most is dologban jár. Ott itatja a lovakat a Tiszában. Nem érdemli meg kend azt fiut. Csak a vesztire van kelmed. Rosszra, bűnös cselekedetekre tanítja...
De már itt nem állhatja meg szó nélkül Rostás uram. Nagy sóhajtással, elkeseredéssel mondogja a foga közt

— Még eddig jóra tanítottam.
— Korhelységre, bitangásra, részegeskedésre!
— Ne keseríts anyjuk!...
— A hol ni! Még neki áll feljebb. — szídjön össze kelmed; tépje meg a hajam, hiszen én töltöttem házon kívül az éjszakát én ittam le magam az iszapig, én vertem el két köbülnek az arát... Rajta na! ott a rubaszáritó kötel az eperfa... Tartom a hátam! Úgy is csupa szenvedés volt az életem eddig is kelmed mellett...

Fejesevélva megvakarja a fejét Rostás uram és ismétli szeliden:
— Ne keseríts anyjuk!...
— Keseríti a talyog kendet! Vén akasztófaraváló részegesse! Még én keseritem!
— Nézd!
— A Tiszának megyek anyjuk!
— Kijózanodik kend legalább.
— Beleöölöm magam!
— Eb a ki megsiratja.
— Belevesztem magam!
— Ott halad a gyalog ut ni! az vezet a Tiszának. Vigye kendet az ördög, oszt vissza se hozza!

Nagy mérgesen belecsavargatja Rostás

uram a debreczeni cserépipába, a mit a debreczeni szentgyörgyi vásáron vett, a kurtapipaszárat; a baltenyérébe kiveri a bagót, a kostököt a gatyka korozából előszedi, meg tölti a pipát mutató uja hegyével u já muskutály dohányból, rágyújt; kétszer háromszor megrángatja vállán a mentét, a karimás kalapot még jobban a szemére húzza és neki indul a Tiszának, a melyik két puskalövésnyire ott folyik a falu alatt. Vissza se tekint. El van keseredve nagyon.

Lassan elmélyedve ballag, lombán húzza maga után kampós botját. Egész uton fel se tekint a taposott utról. Néha-néha egyet morog, köp egy hosszút, és egy-egy kézmozdulattal árulja el, hogy elszánt ember.

— Hm, hm! Na, na!
Hosszu szünet után szól egyet megint:
— Mndegy! Megteszem!... Úgy én!... Meg én Sára, ha mindgyárt... ejnye... No de mindogy!... Azt a fiut még szerettem volna látni egyszer!... No, de mindegy!...

Eléri a Tiszát, a mely a partszéleit locsogtatva vígan kanyarodik a falu felé.

Rostás gazda széjjel se tekint: saját gondolataival volt elfoglalva, mint az elszánt ember. A magyar ember hamar elkeseredik és nem sokat tanakodik magával; a mire el tökéli magát, azt meg is teszi.

Egy kis rozszant gyalog hidra kerül Rostás gazda amott túl a cserjésen. A hid alatt mélyebb is a víz; ott legjobb lesz. Csak a mentét löki le magáról, a másik perczen már a vízben volt, mely habot vert azon a helyen a hol beleugrott.

— Apám? Edes apám! Az isten áldja meg kendet! Mit csinált!

Ugrás közben a távoli hangok elhatoltak Rostás füleihez. A fia, az ő edes fia szólt. Felbukkan a víz alól; homályos, félszög,

ny.
zen, Turia-Remete
alaminat az ugyan
16. év október hó
kamány tűzifa és
tály részére d. e.
d. e. 10 órakor
éere d. e. 10 óra
osztály részére
látati áriejtés fog
számvesvő és
mbathi, kassai és
nesnokság.
an.
bl. modern
vitelére.
YAR.
Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

szete ünnepélyes megerősítést nyert, s ehhez képest a függő kérdések szintén békes uton fognak elintéztetni, ami a dolgok természeténél fogva meg fog történni magától is, minden idegen hatalom közbelépése nélkül is.

Az oláh irredentisták proklamációja Karánsebesen. Az oláh irredentisták proklamációjával foglalkozik most csaknem kivétel nélkül a fővárosi sajtó. A „Nemzet” baráti kézből azt az értesítést veszi, hogy a Bukarestben fogalmazott lázító kiáltvány el van terjesztve Karánsebesen és mint falragasz is ki van függesztve vörös betűkkel nyomott papíron. Hogy a proklamáció mily merész a lázítás kifejezéseiben, ennek kiegészítésül adjuk még a következő részleteket:

„Tegyük Erdélyt román tartományyá! Az erdélyi magyar közmívelődési egyesület a XIX. század legnagyobb csínalmánya, Erdély győngye segítségével hívja a magyar államot. A Kolozsvártól összesereglettek, egy nagy magyar államot alkotni törekednek. Bérczentúli románok. Ne féljétek, ne veszítétek el az önbizalmat. Ma halálra ítélnék benneteket, — de ereitekben Traján hadainak vére pezseg.

Ti a törvényes renden kívül álltok, mely csak magyarok részére áll fenn. A rabság kopogtat ajtóitokon. Iskoláitok alá vannak akasztva, templomaitok meg vannak fertőztetve, gyermekeitek és nyelvek mindenholnan kiüvezve, és mindezt a törvényes főnállót rend okozza.

Mielőtt gyermekeitek magyar nyelvre tanítani engednétek, inkább kiáltásokat az olasz költővel: „inkább soha se legyen gyermekem, mint hogy magyarrá legyen” stb. avagy inkább ne szüljön a román anya gyermeket, semhogy egy rabszolgának életet adjon.

Visselkedjétek ezental nagyobb gyűlölettel a magyarok iránt és köpjétek ki az előtt, a ki magyarul megszólít. Az egész világ nagy nemzetiségi párhíveknek tekint, legyenek nemzetiségi örjögökké.

Tárgitsatok az azzial jött mentek (t. i. a magyarok) és a köztetek lévő szakadékon nehogy megfertőztethessenek benneteket. Tömörüljétek azok körül, kik magukat föláldozni keszek.

Bérczentúli románok! Erősbüjjétek! Egye dül állunk. A nyugat románjai (a franciák) zsarnokainkkal Pesten mialtnak! Egyedül levén, legyen mindenik hős!

Hegyen inenei románok! Hozzátok fordulunk, akár a haza szülöttjei vagytok, — akár nem, — e pillanat ünnepélyes — lobogjon a román irredenták zászlója. A családban, az iskolában és a hadseregben, s mindenütt egyenlő gondokkal ápolassék a románok összetartozásának eszméje.

Hirdessétek a család körében, az iskolában a gyermekeknek, hogy a románok hazájában a magyarok által szétdarabolva van mondassék a katonának, hogy Románia leg jobb erődé — Erdélynek elfoglalása.

Sorakozzunk, tegyük, hogy a hegyn túli (erdélyi és magyarországi) románok szeretetünk legnagyobb mértékét — a magyarok ellenséges indulatunknak teljes súlyát meg érezzék.

A ki nincsen velünk, az a románokra „usurpátor” — idegen. A román nép nehéz viszonyok között nagygnak lenni tudónak bizonyult, ezen nép fölveszi a keztyűt, melyet a magyar „horda” elébe dobott.

vizborított szemével egy alakot látott a parton, aztán az is eltűnt... Egy irtóztató gondolat fentartá a vizen! teljes erejével uszni kezdett... ismét és ismét felnyitotta szemét, az egyik pillanatban egy gyermek fejet látott felbukkanni a víz alól; az alakot vitte a víz, hímálta jobbra balra, felfelé, víz alá; egyszerre örvénybe jutott, mely kavargva sodorta magához a gyermeket.

Rostás uram mint a hü kutya gazdája után teljes erejéből uszott az örvény felé, és még elég jókor bele ragadt jobb kezével a gyermek hajába.

A partra vitte. Jóska gyerek volt. Az ő édes szeretett drága jó fia. Karjaiba kapta és mintha könnyű teher lett volna és mintha ő maga nem is ment volna keresztül egy szörnyű vívdáson — futni kezdett.

A víz csorgott mindkettejükről; utközből sokszor megtapogatta a gyermek szive tájkát. Dobogott. El! Ez a gondolat erőt adott Rostás uramnak és még jobban futott egyenesen a háza felé. Alig bír fáradságtól lábán állani, mikor az udvarba ért.

Sára asszony az ezes alatt egy szalmaszéken ült, és fejét tenyérébe hajtva sirt, szemét kötényébe fűlve.

Majd holtra ijedt szegény, mikor a rémes alakok magá előtt láttá.

— Jézus Mária mi történt? Rostás gazda gazda szó nélkül lefejtette a gyereket az ágyba, aztán nehéz lélekkel, bünbánólag borult Sára karjai közé.

— Az istenért, mi történt édes jó gazdum? Ismétli a kérdést Sára asszony. Tört hangon, hallhatóan felel Rostás uram, tekintetét a kis pihegő gyermekre szegezve:

— El akartam magam veszteni, beleugrottam a Tiszába... De ez a Jóska gyerek kihuzott belőle...

Polgármesteri jelentés.

— Augustus hó ról —

Tekintetetes közigazgatási bizottság! A folyó 1885. évi augusztus hó ról szóló jelentésemet fisztelettel a következőkben terjesztem elő:

I R e n d ö r i ü g y.

A rendőrség által letartott:

- 1. lopásért — — — — — 17.
- 2. gyilkosságért — — — — — 1.
- 2. rendőri híkárgásért — — — — — 97.

összesen 115 ember; ezek közül átadott az illetékes kir. bíróságnak 18 — rendőri uton megbüntetett 97.

A városból eltoloncoltatott 27, — keresztül toloncoltatott 11, — kényszerrelvével kiutasított 7, összesen 45 csavargó.

II. I p a r ü g y.

A rendőrkapitányság mint I. ső fokú iparhatóság által különböző iparművek üzemeltetésére 25 egyén láttatott el igazolvánnyal, kiktől „ipardíj” ezimen az iparos iskola javára 5 frtjával 125 frt, — 4 idegen illetőségűt pedig „városi díj” ezimen a házi pénztár javára 10 frtjával 40 frt vétett be.

Iparbírság ezimen 2 egyéntől 35 forint hajtott be az iparos iskola alapja javára.

H o n v é d e m i ü g y.

A cs. és kir. 15-ik huszárezrednek a vidéken levő négy százada gyakorlat végett aug. 6-án bevonult, aug. 15-én pedig a gyakorlat befejezte után eltávozott.

A cs. és kir. 39-ik gyalogezred helyben állomásozó két zászlóalja gyakorlat végett Nagy-Váradra elvonult.

A m. kir. 42. és 46-ik honvéd zászlóaljak legénységei augusztus 26-ára gyakorlatra bevonultak.

A katonai létszám volt:

1. közös hadseregbeli 1318 ember 507 lóval,
2. m. kir. honvéd 737 „ 49 „
együtt 2055 „ 556 „

A lakosságnál el volt számlálva: a) laklándon 59 ember 44 lóval; mint átvonuló 6 törzs, 30 főtiszt, 760 ember 572 lóval.

Előfogott adatott — — — — — 51
Utóállítatott, helybeli — — — — — 2
„ idegen — — — — — 7
együtt 9

IV. A d ó ü g y.

Országos adófejében befizetett a lakosság által:

Mult évekről — — — — — 2026 frt 89 kr.
Folyó évről — — — — — 42119 „ 31 1/2 „
Késedelmi kamat — — — — — 278 „ 52 „
összesen 44424 „ 72 1/2 „

Befizetett továbbá:

Hodmenességi díj — — — — — 977 frt. 39 kr.
Helybeli illeték — — — — — 223 „ 54 „
Idgen adó — — — — — 11 „ 16 „
„ illeték — — — — — 524 „ 65 „
Járda költség — — — — — 562 „ 55 „
Közmunka váltáság — — — — — 2548 „ 50 „

V. A k ö z s é g i b i r ó s á g ü g y f o r g a l m a.

Mult hó ról hátralék — — — — — 29
Uj panasz — — — — — 234
összesen 263

Ebből elintéztetett:

Ítélet által — — — — — 88
Közbeszóló végzéssel — — — — — 6
Egyezség kötöttet — — — — — 31
Megszünt — — — — — 112
összesen 237

Maradt hátralék — — — — — 26

Vidéki megkeresés — — — — — 23

Végrehajtás elrendeltetett — — — — — 42

„ foganasított — — — — — 59

Árverés elrendeltetett — — — — — 36

„ foganasított — — — — — 15

Fellebbezés feljelentetett — — — — — 15

Debreczen 1885. szept. 4.
Simonffy Imre
kir. tanácsos polgármester.

Országos közegészségügyi kongresszus.

Csütörtökön reggel nyílt meg az országos orvosi és közegészségügyi kongresszus. Az ország különböző vidékeiről mintegy 800 tag jelent meg, ezenkívül volt a honvédelmi és közoktatási minisztérium, a fővárosi valamint valamennyi fővárosi tudományos intézet Dr. M a r k o s v s z k y Lajos miniszteri tanácsos nyitotta meg a kongresszust terjedelmes beszéddel. Ezután a kongresszus társelnökeinek megválasztották: Ráth Károly főpolgármester és Radó Kálmán vas megyei főispán.

Az osztályok megalkulván, rögtön megkezdették tanácskozásait. Az első szakosztályban dr. Láng Lajos érdekes felolvasást tartott e cím alatt: A gyermek halandóság statisztikája Magyarországon és a külföldön. Kimutatja hogy nálunk 1000 szülöttre esik 411 gyermekhalál; mikor az európai országok felében a szám a 200 at is, alig éri el. Különös fontosságot nyer a gyermekhalalás hazánkban még az által is, hogy annak nagysága főleg a magyar ajku megyékben mutatkozik. Ez oly körös tünet, melyet minden eszközzel javítani kell.

A felolvasás után többen hozzá szó lottak a kérdéshez és abban történt megállapodás hogy a kormány kéressék fel törvényjavaslat előterjesztésére minden városban bölcsőde létesítés iránt.

Majd T a u f f e r Vilmos tartott előadást a baba ügy állásáról és annak befolyásáról a gyermekhalandóságra, kiemelve, hogy tíz év alatt 51,000 husz év alatt pedig több mint 100,000 nő esik a gyermekügyi megbetegedés áldozatán.

Végül dr. K o l l e r Gyula érkezett a csceszemők és bűsdetek egészségének oltalmazására szolgáló jótékony egyesületekről és intézeteikről.

A második szakosztály csütörtök d. u. tartott ülésében, R ó z s a h e g y i Aladár, kolozsvári tanár, „Egészségügyi közügyek szükségletei a központon” cím alatt értekezést olvasott fel, melyben kifejti, hogy az ország köztudomáslag rossz közegészségi viszonyai annak a megvizsgálására indítanak, vajjon nem-e a közegészségügyi közügyek szűkülésének hiányában is rejlik annak oka. E hiányokat mutatta ki aztán és nagyfontosságot reformokat sürget.

Dr. S a s s István előad „Egészségügyi közügyek” című előadást, melyben kiemelte a közügyek és törvényhatóságokban és községekben mutatkozó szükségleteikről érkezett.

Végül dr. C h y s e r Kornél tartott előadást „Az orvosügyről a községekben és a községi és körorvosi intézmény fejlesztéséről.”

Külföld.

A spanyol-német viszály a spanyol kormány békés törekvései dacára mindinkább elmérgesedik. A spanyol szabadelmű és ellenzéki hírlapok egyhangulag azt kíváuják, hogy a ceteris haladéktalanul hívassék össze, ha Németország Spanyolország föltétlenül birtokjogát a Karolina szigetekhez tartozó valamennyi szigetet illetőleg elismerni vonakodik.

Angol-orosz egyezkedés. Churchill lord, India minisztere Sheffieldben beszédet tartott, melyben közölte, hogy Dufferin és Ridgway véleményei kikértek az Oroszország által legutóbb javasolt új afghán határonalint illetőleg. Mind a ketten oda nyilatkoztak, hogy az új vonal az emirnek biztos védelmi állást, továbbá a Zulkákar szoros szabad birtokát biztosítja és hogy ezzel teljesen elég lesz téve azon kötelezettségeknk, melyeket Angolország az emirrel szemben elvállalt. Churchill azt hiszi tehát, hogy a határvonal kitűzését haladéktalanul meg lehet kezdeni. Az a remény sem alaptalan, hogy Oroszországgal oly megállapodások jöhetnek létre, Közép-Ázsiában a jelenlegi viszonyoknak bizonyos állandóságot advaanak. A kormány az emir iránt teljes bizalommal viseltetik.

Politikai gyilkosságok és lázadási előkészületek Szerbiában. A gornai milánovaei rögtönítelő bíróság által eszközölt nyomozás kiderítette, hogy Jakovjevics képviselőt politikai okokból meggyilkolták. A bíróság elnökének jelentése szerbi a radikális párt a Sophiában levő szerb menekültekkel, továbbá bolgár és mont-negrói elemekkel titkos összeköttetésben áll és Szerbiában átállános lázadást akar előidézni. Ennek folytatás számos házmotózást és elfogatást és közölnek. A rablók jobban garázdálkodnak mint valaha és főleg a gazdag marhákereskedők sarcolják meg. A kormány újabban négy rablót törvényen kívül állónak nyilvánított.

Napi hírek.

Foltényi jubileuma. Foltényi Vilmosnak nagyváradi jubiláló előadása a derék öreg művész érdemeihez méltóan folyt le. A színkör egészen megtelt. Régi ismerősei, barátai, tisztelői elmentek, hogy a színpadon kedvencüknek az utolsó istenhozzádot elmondhassák. Hogy mennyire szerették a jubileumi előadást, melyből tisztelték az emléttán megillető ünnepélyt csináltak. S ez ünnepély már a próbán kezdődött a hol B o k o d y a társulat nevében üdvözölté meleg szavakkal a szeretett pályatársat. Az ünnepély megkezdésénél köszönté meg pályatársai szíves üdvözlését. U j h á z i E d e a nemzeti színház tagja levelet írt S o m o n a k, melyben felkérte, hogy a koszorút, melyet küld, a nemzeti színház nevében, adja át felvonás közben az ünnepeltnek. Ennek a koszorúnak az átadása volt az ünnepély fénypontja. Az első felvonás után mikor a függöny újra fölgördült, ott állt az egész társulat a jubiláló köré csoportosulva. Majd előlépett Somló atnyujtva a nemzeti színház nevében küldött koszorút, és még egy másikat a s z e g e d n a g y v á r a d i t á r s u l a t n e v é b e n, (ezüst koszorút arany szalaggal) egy szép beszéddel üdvözölté a jubiláló kiemelve bokrös érdemeit, melyeket a magyar színészet felvirágzására érdekében hosszú pályáján szerzett. F o l t é n y i a meghatottságtól alig bírt szóhoz jutni. Szünni nem akaró taps hangzott

fel a közönség sorjaiból. Az ünnepelt az előadás után sok üdvözlő táviratot kapott: Nagyvártól, Évától, Nagy Vinczétől, stb. Az ünnepelt művész már hazaérkezett városunkba. A tél folyamán a deb. színpadon meg fog ünnepelni a színésztől való ellucszuzását.

Az oszt. bank debreczeni fiókának leszámlási üzlete aug. következő állomásményt mutatja fel: Leszámlított váltók értékek 2.338.500 frt s így a növekvés 171.300 frt. A magyar országi fiókok közül egyedül a temesvári ért el nagyobb eredményt, 2.459.600 frtot, ezután Szeged és Arad következnek 2.065.400 és illetőleg 1.731.000 frttal.

Fürdőjegyek a nagyerdőre mint a Telegdi féle fürdőbe kaphatók 42 forinttal jával Mendelovits Lajos üzletében.

A fővárosi iparoskör közgyűlése annak időjén elhatározta, hogy helyiséget kiállítás látogatása végett a fővárosba érkező vidéki iparosoknak rendelkezésére bocsássa a nap bármely szakában való összejövetelükre levelezések elintézésére, tudakozódásokra stb. Most, midőn a vidéki iparos szervezetek kezdik a kiállítás nagyobb csoportokba látogatni, a kör választmánya az érdekeltek újból is figyelemzveti a fenti közgyűlés határozatára, avval hogy egyidejűleg az iparos kör tagjaiból nagyobb bizottság alakuljon, melyből, hogy a testületileg Budapestre ránduló iparosokat fogadják, őket a kiállításon és fővárosban lehetőségig kalauzolják és minden nemű utbaigazítással készséggel szolgáljanak. Felhivatnak ennél fogva mindazon iparos egyesületek és társulatok, melyek a közelebbi időben a kiállítást testületileg meglátogatni szándékoznak, hogy megérkezésük idejéről, a részvenők hozzávetelleges számáról stb. az iparos kör elnökét, Ráth Károly urat (IX. Csillag utca 15 sz.) értesíteni sziveskedjenek.

Megyei hírek. Hajdu megye közgyűlése f. hó 28-dikán fog megtartani. Sz a m o n k é r ö s z é k tartatják e hó 21-én. A számadások a tisztviselőktől aug. 31-ig bezárólag követeltnek. A megye közönsége által az országos kiállításra küldendő 8. tenyészlónak kiválasztása végett Rásó Gyula a lipán ur holnap Bősözörményre, 13-dikán pedig H. Nánásra utazik. Egyéb városokban és községekben a kiválogatási munka az illető polgármestereknek és szolgabírák által fog elvégeztetni. 28—29-dikén a megyehatáránál jegyző vizsga tartatik, első nap írásbeli, második nap szóbeli tanfolyagkból, melyek eddig csak Sáfrán Béla Szováti segédjegyző jelentkezett.

Zene a nagyerdőn. Holnap — vasárnap — délután R a c z K á r o l y zenekar fog a nagyerdőn játszani. Rosz idő esetében a fűrdőházban játszanak.

A Magyar testvérek zenekar holnap este Vilmos Lajos sörarsnókában zeneestélyt tart.

A magyar iparról és művészetről a „Temps”, legújabb számában hosszal cikket olvasunk, nyilván ugyanazon nótól, a ki nem rég Budapest középületeit írta le a nevezett lapban. A cikkről felsorolja mind azon intézeteket, melyek a művészet és ipar érdekében emeltettek, de nagyiparunkat úgy látszik igen helytelenül informálták. Szerinte a nagyipar fejlődését a tökéletesítés és a magyar-munkás vérmérséke gátolják. „A magyar munkás, ugymond, igen független természetű és ha van művészet, akkor sok benne az izlés és képzelőtehetség, keze ügyes, de nem szívesen veti magát a műhely fejelemébe, a gyári munka közzé, sági rendszerének. Sokan a kiket helyzetük és tanulmányaik arra képeitenek hogy a munkás osztály szociológiai viszonyairól jól legyenek értesülve, gyakran vallották be előtünk ezen különös helyzetet. Az eddig terjedt cikkek csak csalódásokat eredményeztek és a bécsi nagyiparosok, kik Magyarországot tetemes gyárokat létesítettek, lemondanak üzemük folytatásáról és a kiállítás berekesztésekor liquidálni fognak. A magyar iparnak egyebbiránt nincs elegendő piacza sem külföldön, sem belföldön.” A cikkről a rendelkezésre bocsátott francia kiállítási catalogus statisztikai kimutatásából könnyen szereshetett volna meggyőződés arról, hogy nagyiparunk milyen mérvekben fejlődik, hogy az iparozók meg fogyasztása hazánkban mennyire halad meg tul iparunk termelési képességét és hogy hazánkban még sok nagyipari vállalat található fogyasztókat.

Posta ügy. Budapest főváros egy részében a kocsipostai csomagok Augusztus 1-től kezdve, a címzetteknek lakásukhoz kézbesítetnek és 20 frt értékét meg nem haladó küldemények — kivéve azokat melyek órák, ékszert, e féle drágaságokat tartalmaznak, — nem csak magának a címzettnek hanem távollétében családja felé is társulhat. A kézbesítés körül való eljárás könnyebb és akadály nélkül való végrehajtása érdekében következők hoztak tudomásra. 1.) A címzett lakása (kerület, utca, házszám) ne csak a csomagou. ki legyzen tüntetve a feladásnál. 2.) A csomag tartalma, kivált ha az, fogyasztási adó alá esik (mint huszeműek, vadak, szesz italok) ugy a szállító levelen magán mint a csomagon is részletesen is aként legyen feltüntetve, hogy a fogyasztási adó alá eső tárgyak neve, és mennyisége iránt ne foroghatson fenn kétség. Debreczen 1885. Szeptember hó. 4-én a kir. posta hivatali főnökség.

— A...
laton. A N...
ik hadosztály...
korlatra von...
máslél aapi...
este felé erl...
osztályparat...
e z r e d T e...
csapatok eg...
ron szálláso...
küzdött dan...
közvetlenül...
hadosztály...
— A...

országos k...
teréhez érke...
állításon rész...
jából kiáll...
gazdák ma...
mellett kiáll...
gazda pedig...
jutalmazva...
— Az...

Lőrincák L...
kár és Na...
tek fel Bu...
országos vá...
iparos ifja...
százas kiáll...
frtnyi összeg...
következő e...
Percze Józ...
Weidner G...
Häger János...
Komády Ká...
József és K...
— Kö...

15-én tartott...
fizettek: N...
Károly prép...
Imrény assz...
Holländer G...
1 frt Bagosi...
1 fr és Dr...
ják az Ö. T...
nok s á g.

— Apa...
mellett egy...
Laminger J...
Jánosnak e...
magának az...
mőlese az ö...
szedte a díj...
zett, a fát n...
és egy naps...
összekapott...
atyját egy k...
A másik fiu...
mire az aty...
fiát csapta...
ten meg hal...
ba és följele...

— Bor...
melylyel az...
jétek le a...
aralókat, 18...
lajdonosa 3...
tulajdonosa...
nút is kiaka...
titotta neki...
szerszám al...
ben heverték...
lalkozó, a k...
nap előtt ös...
gyűződjenek...
bűlile. Aztá...
becsomagoly...
komunardnak...
nak az „ere...

— Jó...
nyitványokk...
helyi ügynö...
felvételek m...
— Nép...
Erdekes ban...
Dréher vend...
tartottak és...
egymásután...
marciális pá...
gök bő újat...
csak lebeget...
szellő. A pi...
cifra szür m...
villamos fé...
mas karikás...
domboru me...
szizma, meg...
tette ki felt...
de különösen...
hamar felv...
haszra szape...
hatalmos ke...
vendégeinek...
a helyzet ur...
módon megu...
dában, Olyan...
egy egyenke...
tán bamluha...
meg a „csul...
melodias har...
dégssereg...
József főher...
lyásai, meg...
torok. Ezek...
sűrűskorsókk...
tak és hajlo...
ügy dübörg...
télhott a s...
dülkötött or...
meg nem kö...
nékig le nen...
egyenkint is...
ket s nem e...
tett ügyes n...

Az ünnepelt az...
Vinczétől, stb.
származott városunk...
szinpadon meg fog...
való ellucszását.
debreczeni fő...
aug. következő ere...
származott váltók...
gy a növekvés 171...
díkok közül egyed...
jobb eredményt, t...
szeged és Arad köv...
tőleg 1.731.000 f...
a nagyerdőre egy...
rőbe kaphatók 42...
üzletében.
araskör közgyűlé...
hogy helyiségeit...
getta fővárosba érke...
ndelkezésére bocsá...
való összejövetel...
tudakozódásokra stb.
iparos szaktudat...
nagyobb csoportok...
mánya az érdekelte...
a lenti közgyűlé...
egyidejűleg az ipar...
bizottság alakult, o...
Budapestre rándul...
a kiállításra és a...
alauzóják és mind...
szésggel szolgáljan...
mindazon iparos egy...
ek a közlebbi időb...
meglátogatni szánd...
kük idejéről, a rész...
amáról stb. az ipar...
lyurat (IX. Csillag...
sziveskedjenek.
Hajdu megye köz...
a fog megtartatni...
a tartatik e hó 21...
melőltől aug 31-ig...
A megye közönség...
sára küldendő 8 d...
a végett Rásó Gyula...
rményos, 13-dikán pe...
gátás városokban...
gészítési munka az...
szolgabírák által...
dikén a megyeház...
nk, első nap írásbeli...
tárgyakból, melyre...
Szováti segédjegyz...
don. Holnap — va...
Károly zenekar...
i. Rosz idő eseté...
zanak.
testvérek zenekar...
ajos sórosarnokában
röl és művészet...
számában hosszab...
ugyanazon iról...
középleteit írta...
akíró felsorolja mind...
a művészet és m...
de nagyiparunkról...
telendül informált...
ködését a töké...
his vérmérséke gátol...
as, ugymond, igen...
ha van művésze...
és képzelőtehetség...
esen veti magát a...
gyári munka gazda...
a kiköt helyzetük...
seperiteneik hogy a...
ai viszonyairól jól...
vallották be előt...
tet. Az addig tett...
kat eredményeztek...
kik Magyarországon...
ettek, lemondának...
a kiállítás berekesz...
A magyar iparnak...
dó piacza sem kül...
A ciklikó a rendel...
a kiállítás catalog...
sünneny szerezhetett...
hogy nagyiparunk...
hogy az iparozik...
an mennyire haladja...
képeségét és hogy...
ipari vállalat talá...
papest főváros egy...
omagok Augusztus...
etteknek lakásokon...
értéket meg nem...
véve azokat melyek...
ragaságokat tartal...
ának a címzettnek...
ládja felöltöz...
ek is odaadhatnák...
eljárás könnyebb...
elhajtása érdekében...
másra. 1.) A cím...
a, házszám) ne csak...
utetve a feladásnál...
vált ha az, foga...
husneműek, vadak...
állító levelen magán...
etesen is aként le...
fogyasztási adó alá...
nyvisége iránt ne...
Debreczen 1885.
ir. posta hivatali

A mi bakáink a nagy hadgyakorlaton. A N. Váradon összehozott XVII. századi hadosztály szerdán kora reggel nagy gyakorlatra vonult ki Telegd felé; a gyakorlat másfél aapig tartott s a csapatok tegnapelőtt este felé érkeztek haza. A hadtest és hadosztályparancsnokság, továbbá a 39 és 46-ik ezred Telegden volt elszállásolt, a többi csapatok egyrészt P. Ujváron másrészt Alpáron szállásoltattak el. A gyakorlatban dandár küzdött dandár ellen. Az érdekes ütközet közvetlenül Telegd mellett folyt le s ezzel a hadosztály idej gyakorlatai be lettek fejezve.
— A debreczeni szarvasmarhák az országos kiállításán. Városunk polgármesteréhez érkezett táviratszerint az országos kiállításról részint a Debreczen város törzsgyűlése jából kiállított szarvasmarhák kettő a gazdák marhái közül, nagy bronz éremmel lettek kiüntetve. Szűcs Mihály város gazda pedig közreműködési érdemmel lett jutalmazva fíradozásáért.
— Az iparos ifj. egyesület küldöttei: Lőrincák László elnök, Grünvald József titkár és Nádassy Soma ma délelőtt mentek fel Budapestre a holnap megnyitandó országos vándor gyűlésére a magyarországi iparos ifjaknak. Velük utaztak az országos kiállítási bizottság által küldött 150 főtnyi öszegből 10—10 firttal segélyezve a következő egyesületi tagok: Harsányi Gábor, Perze József, Zavilla Gyula, Berger József, Weidner Gasztáv, Acs Imre, Deák Mihály, Hager János, Balog Sándor, Csányi József, Komády Károly, Kelemen Ferencz, Asztalos József és Kaffán Béla.
— Köszönetnyilvánítás. A múlt hó 15-én tartott tisztelet „muri” alkalmával felül írték: Nagyságos és főtisztelendő Huzly Károly prépost ur 4 firt, Tek. özv. Vecsey Imréné assz. 1 firt, Boros Sándor ur 2 firt, Holländer Gyula 1 firt, özv. B. uerné urnó 1 firt Bagosi András 1 firt Szepessy Gasztáv 1 firt és Dr. Kerekes ur 50 kr. Miért is fogadják az Ö. T. egyeslet köszönetét. A p a r a n c s n o k s á g.
— Apa és fiu. Tegnapelőtt Sopron mellett egy faluban borzasztó eset történt. Laminger József átadott 35 éves nős fiának, Jánosnak egy telket haszonbérbe, föntartva magának azt, hogy a telken levő diófa gyümölcs az övé legyen. János azonban összezsézte a diót atyja elől s midőn ez odaérkezett, a fiát megzsédvé találta. Másik fiával és egy napszámossal erre fölkereste Jánost, összekapott vele, mire a fiu úgy verte fölé atyját egy kapával, hogy az menten összeesett. A másik fiu és napszámós erre megkötözték, mire az atya, ki magához tért, megkötözött nála csapta fejbe az ásóval úgy, hogy az menten meghalt. Atya azonban bement Sopronba és följelentette magát.
— Borzalmas ereklje. Ama guilotinet melylyel az 1879-ki forradalomban sorra fejezték le a gyűlölt nemereket s egyéb hazafialókat, 1871 ben a berlini panoptikum tulajdonosa 30.000 frankon megvásárolta. A tulajdonosa a többi látványok közé e guilotinet is kiakarta állítani, de a rendőrség megtiltotta neki. Azóta a borzalmas gyilkoló szereszműalkatrészeit a panoptikum pinceszéiben heverték. Most akadt egy francia vállalkozó, a ki megvásárolta a guilotinet. Már nap előtt összerakták a gépet, hogy meggyőződjenek, vajjon nem hiányzik-e valami belüle. Aztán ismét szétrakták s gondosan becsomagolva Párisba szállították, hol a kommunardok kétségkívül gyönyörködni fognak az „ereklje” látásában.
— Jó kereset. Egy szerény, jó bizonyítványokkal ellátott fiatal ember, ki magát helyi ügyökhöz kiképezni akarja, ajánlatos feltevékek mellett azonnal alkalmazást talál.
— Népszínmű jelenet a kiállításán. Erdekes bankett volt a napokban a kiállítási Déher vendéglőben, a gulyások és pásztorok tartották ösmekedőt. — Az est beálltával egymásután gyülekeztek a cigányok köré a marciális pásztor alakok. Fehér patyolat ingök bő újjat s az ezer ráncos gatyát ugyanakkal lebegtettt rjtók a hüvössé vált esti szellő. A pitykés dolmány s kiszűtőzött citra szűr meg csak úgy ragyogott rajtuk a villamos fénytől, s felvállukra vetve, a hatalmas karikák, mintvalamely reudszalag, simult domboru mellükhöz. Pörge kalap, hegyes szizma, meg egy hatalmas pásztorbot egészítette ki feltűnő öltözéküket. — Az árpa-léde különösen a cigány gyujtó csárdásai csakbamar felvillanyozták az időközben vagy huszra szaporodott gulyás csapatot s olyan hatalmas kedvük kerekedett, hogy a sörház vendégeinek nagy gyönyörűségére ök lettek a helyzet urai s polytonos derültséget keltő midőn megmutatták, hogy ki a legény a csárdában. Olyan ropogós csárdást apróztak csak úgy egyenként az asztalok között, hogy mel há bámulhatta a tomboló jökdvű zajára meg a „csuhahaj” és „hajlom” nem éppen melodiás hangjára körözök csoportosult vendégsereg. — Legjobban kitétek magukért József főherceg kis-jenői uradalmának gulyásai, meg a mezőhegyesi állami tehénpásztorok. Ezek a fejköbujára illisztelt felt söröskorókkal táncolták a csárdást s bokázlak és hajlongtak oly ügyesen, hogy csak úgy dűbörgött a föld alattok s habozott tájny tekzött a sör fejkő tetején, de le nem fordulhatott onnan, míg a hatalmas gulyásszomj meg nem könyörült rajta s egy szuszra felmég nem könyörült rajta s egy szuszra felmég le nem hajtotta. A különböző vidékiek egyenkint is hemutatták tánczbeli ügyességök s nem egy közülök méltó bámolatot kellettt ügyes mozdulataival, de különösen a fe-

jük fölött valóságos művészettel forgatott hatalmas juhászbottal. — Két keresztbe tett juhászbot felett eljártak a gulyás tánczot is a „kölő” hangjai mellett. Beesületökre válik hogy magas hullámokat vert jó kedvük közben soha sem csaptak át a tisztesség korlátain.
— A közelgő löversenyek miatt szükségesnek látjuk a lótulajdonos urakat ismét a nagyfontosságú és gyakran megbecsülhetlen „Kvízda féle közvényfolyadékra” figyelmeztetni. Nincs olyan szer mely egy nagyobb munka által tulterhelt vagy a versenyterén kiállt lónak erejét úgy ujra mehozhatja mint a Kwizda féle mosdóvíz lovak számára. Már egyszer említettük, hogy senki sem becsüli jobban e segédszert mint az amerikai szakértők, kik enoek más hasonló szerenél sokkal nagyobb előnyt adnak. Ujabbán megint mr Gidding, az ösmert, most Bécsben élő löversenyző, Kwizda a urnak állított ki egy bizonyítványt mely kedvezőbb már nem is lehetne és melylyel szerének jól ösmert előnyeit fényes kitüntetésben részesíti:
— A leghíresebb posztó kétségen kívül a brünni, különösen szép kivitele és tartósága által hírnévre tett szert és természetesen, hogy e szöveteket csak akkor kapjuk legelőszobban ha azokat egyenesen a gyárból hozatjuk. Legkiválóbb tehetségű azonban ezen cikkben a brünni posztó gyári raktár „Imhof” mely gyár vevőinek méltányos kiszolgálat és olcsó árak mellett adja el árúit.
A malaczkok szokásai.
Szó sincs róla, hogy a malaczkoknak tisztességes szokásaik volnának. A vályúnál nem tudnak egymás mellett megférni, hanem lökdölődöznek „turakodnak”, mindegyik azt szeretné, ha a másiknak nem jutna a táplálékból. Olyanok a disznók, hogy inkább nem is rággák meg a táplálékot, hanem nyeljedik a mint lehet; csak hogy a többi ne kapjon.
Hogy ezt megakadályozzuk, a szemes takarmányt oly vékony rétegben kell eléjük tenni, hogy egyszerre csak keveset vehessenek szájukba, ekkor jobban megfogják azt rágni. Továbbá jó a vályut keresztben válaszfalakkal ellátni, hogy mindegyik malacznak jusson egy elkerített hely.
A malaczkok sokkal jobban érzik magukat és jobban gyarapodnak, ha tisztán tartatnak, de azért bele mennek a piszokba is és nem törődnek vele, ha piszokosak lesznek. Piszkos lábukat bele teszik a vályuba és oly piszokossá teszik azt, hogy a táplálék ehetlenné lesz benne.
Sokat gondolkodtam azon, hogy hogyan lehetne azon segíteni. Végre azt találtam hogy legjobb a vályu elé egy meglehetősen s élős padlózatot csinálni, úgy, hogy a malaczkoknak ezen átkeljen menniök, mielőtt a vályuhoz jutnának. Így ugyanis a malaczkok lábáról a piszok ezen deszkapadlózatra jut, honnan aztán ha megszáradt, könnyen le lehet kaparni. Az ily deszkapadlózat legyen körülbelül hat láb széles és olyan hosszú mint a vályu. Ha nincs rá szükség, élére lehet állítani, és ekkor kevés helyet foglal el.
Nagyon helytelen a malaczkoknak a szemes takarmányt Igy sok takarmányt megveszendőbe. Ha vályut nem használunk, tegyük a szemes takarmányt egy sima deszkára. Ha a deszka széleire egy-egy keskeny lécezt alkalmazunk, a takarmány nem hull a földre és a malaczkok tisztán megehetik. Ily deszka nagyon kifizeti magát.
A malaczkok nagyon szeretnek a legelőre menni mihelyest a hó elolvad és a föld még kiengedőben van. Ilyenkor azonban kárt tesznek a fűben. Azt tartom, hogy nem kell őket megosztani azon élvezettől, melyet nekik a friss levegő, napsugár és a fris föld okoz, de el kell ilyenkor számukra keríteni egy darabot, hogy csak ezt rontsák el.
A magas vályu nem jó a malaczkoknak. Mert ezzel szemben az a szokásuk, hogy felkapaszkodnak rá, minek következtében hasuk összenyomatik, hátuk meghajlik és egész alakjuk és fejlődésük kárt szenved. Tegyük inkább egy padlót a vályu mellé, melyre felállva a malaczkok könnyen elérjék azt négy lábón állva.
Ha már a földre szórjuk is a malaczkoknak a táplálékot, semmi esetre se etessük őket mindig ugyan azon helyen, hanem mindig más helyen. Mert ha a malaczkok többször ugyanazon helyen kapják a táplálékot, ott a földön finom por keletkezik, mi behatol a malaczkoknak orrába és előbb catarhust, aztán komolyabb betegséget okozhat.
KÖZGAZDASÁG.
— A mezőgazdasági állapotról a földmívelési miniszteriumhoz az állandó gazdasági tudósítók f. évi szept. 1-ig beérkezett hivatalos jelentések szerint a csépelés már csak a nagyobb gazdaságokban s itt ott néhányfelvidéki és erdélyi megyékben uincs még beféjezve. Általában a gazdák a talaj elkészítésével vannak elfoglalva, mintán az ősi szántás még mindig nehezen halad előre A repce vetése többnyire folyamatban van, sőt Temes, Békés, Hajdu, Arad, Zala és Zemplén megyékben már szépen ki is kelt. Szatmár megyében a rozs vetést is jel-

zik. A kapás növényekre jött némi eső már nagyon szükséges volt, a felvidéken a pajor által pusztított burgonyát azonban — melynek gumói különben is nagyon aprók maradtak — az eső valószínűleg megkésve érkeztet a hívós időjárás pedig a tengeri beérését hátráltatja, melynek minősége a felvidéken és Erdélyben n úgy sem felel meg a várakozásnak. Torda-Aranyosmgyében a tengerit tojásnagyságu jég rongálta meg. A sarju kaszállását és behordását kevés kivétellel befejezték, mely csakis minőségileg mondható kielégítőnek; a rétek legelők s tarlok azonban sokat javultak. A szőlők javában érnek, szép fűrtök vannak mindenütt s ez ideig jó minőségű borra van kilátás. Gyümölcs szilva kivételével — igen sok van, úgy, hogy csakis alacsony árrra lehet számítani. A hasznos házi állatok egészségi állapota — eltekintve Bereg, Somogy, Szabolcs, Temes, Torontál, Csik, Gogaras, Háromszék, Hunyad, és Beszterce Naszód megyékben szórványosan előfordult megbetegedési eseteköl — ez idő szerint kielégítőnek mondható.
VASUT.
Debreczenből indul:
B. pest—N. Várad felé d. e. 9 ó. 15 p.
" " " d. e. 11 ó. 57 p.
" " " este 9 ó. 39 p.
Szatmár felé d. e. 4 ó. 54 p.
" " " d. u. 7 ó. — p.
Kassa felé d. e. 9 ó. 25 p.
" " " d. u. 7 ó. 31 p.
Nánás felé: { m. á. v. indh. reg. 7 ó. 2 p.
" " " d. u. 4 ó. 30 p.
" " " vásártérről reg. 7 ó. 14 p.
" " " d. u. 4 ó. 42 p.
Debreczenbe érkezik:
Budapestről érk. regg. 4 ó. 26 p.
" " " d. u. 3 ó. 48 p.
" " " este 6 ó. 47 p.
Szatmárról " " " d. e. 11 ó. 39 p.
" " " este 8 ó. 58 p.
Kassáról " " " d. e. 8 ó. 15 p.
" " " este 6 ó. 50 p.
Nánásról: { Debr. vásártér d. e. 8 ó. 46 p.
" " " d. u. 6 ó. 16 p.
" " " m. á. v. indh. d. e. 8 ó. 55 p.
" " " d. u. 6 ó. 25 p.
Legújabb.
A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tíviratai.)
MADRID Szeptember 5-én. Egy német hadihajó augusztus hó 24-én váratlanul egy csapat katonaságot szállított partra Vajsszigeten, mely legjelentékenyebb a Karolina szigetek között skitüzte ott a német lobogót Alfons király ehire haladéktalanul visszatért Madridba, hol tegnap este a miniszter tanácsban elnökölt. Madridban rendkívül nagy az izgatottság. Kitöréstől tartanak, ha a kormány tovább is az engedékenység politikáját akarja követni Németséggal szemben.
Felsőbb szerkesztő és kiadó Ispitajdonos Vártesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.
Nyilt-tér.
A bécsi wieden közpórház v. második vosa dr. Mosztig egyet. tanár, operateur v aszistense
Dr. Balkányi Ede
orvos-sebész, szülész, szemész, női- és gyermekgyógyász
Massage a legújabb tudományos szabályok szerint.
Rendel 8—9-ig és 2—3-ig
Lakik: Nagyrád-utca 2082 a megyeházzal szemben.
Kwizda Ferencz János urnak,
cs. kir. udvari szállító Korneuburgban.
T. cz. Becces tudakozására, hogy vagyok mosdóvízével lovak számára melegezvéde, irhatom hogy az várakozásomat, minden tekintetben fölülműtél: lovaknál különös job befolyással van, különösen ha azok a munka által nagyon igénybe vannak véve.
Rheumai szenvedéseknél is legjobbsikerrel lett általam felhasználva.
Lemberg, 1884. július 24.
Tiszt-lettel
baró **Heydel Adám.**
A raktárak miatt má számunk „Kwizda cs. k. szab. mosdóvíz lovaknak” című hirdetésére utalunk.

FOGORVOS

Dr. DEAK

(ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fogorvos és udvari tanácsos segédorvosa)

fog- és szájbetegségeket alaposan gyógyít.

Odvas fogakat a legkiválóbb anyagokkal töm (plombiroz.) — Egyes műfogakat és egész fogsorokat a legújabb amerikai légnyomatu szerkezet szerint készit.

A fogkő, vagy bármily lerakomány által éktelenné vált fogakat megtisztítja.

A használatlaná lett fogakat és foggyökereket eltávolítja.

Rendel: d. e. 9—12 és d. n. 2—5 óráig naponta. **DEBRECZEN, piacz, Vecsei-ház** (a „Bika” szálloda és Nagy-Hatvan utca közti sora.)
Dr. DEAK „antisepticuma” (fogpor és szájbiz) a fogak és szájjár tisztántartására.
Ára 60 kr.
Főraktár: Göttl Nándor gyógyszerháza a „Mégváltóhoz”

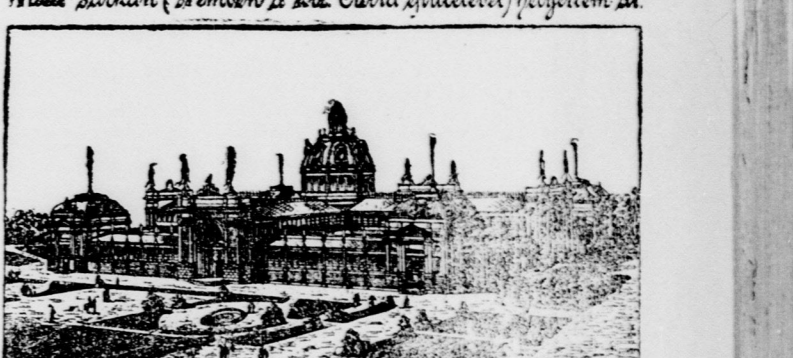

Kosztadásra vállalkozó kerestetik.

A debreczeni kir. gazdasági tanintézet pallagi telepén mintegy 80 tanulóknak kosztal való ellátására október elsőjétől kezdve pályázat hirdettetik.

Vállalkozni kívánók írásbeli ajánlatukat, mely mellé 200 firt bánatpénz esatolandó, adják be legkésőbb szeptember hó 10-ikéig. A válatat feltételen megtekinthetők, valamint ez ügyben felvilágosítás nyerhető a városban levő igazgatóságib iodonár délelőtt 9—12 órák között.

Rem. szerkesztő a k. vidéki közönséget figyelmezteti, hogy műtememet Esztergyóntól 4-ik szám alá a sálfa riasat sarkán (szeptember 12. kiz. Csica gyűléstől) helyitem az

Hormata Terem

a. k. udv. főnyelvény az Esztergyóntól 4-ik szám alá a sálfa riasat sarkán

---

Valódi brünni

tell öltönytözet-maradék valódi gyapjuból 3.10 mtr hosszú, 14 bicik (rő) s tökéletesen elég egy teljes öltönyre (kabát nadrág és mellény.)

Az egész maradék 6 — firt, finom gyapjuból.
" " " 8.50 — legfinomabb gyapjuból.
küld az öszeg utánvétele mellett a solidágáról ösmert

Posztógyári-raktár „Imhof” Brünnben.

Minták nem küldetnek, miután t. cz. vevőim, a kik ezelőtt minták nélkül nem rendeltek, most egész az én elősmert izlésemre és a szövét választását réum bízzák, a mi csak azt bizonyítja, hogy vevőimnek csakis jó árakkal szolgálom ki. Azonkívül kötelezem magam nem tetszőt visszafogadani.

Jegyzet: A brünni szövét szép kiviteletűt és tartósságáért híres, és igyekezék mindenki, hogy a kínálkozó alkalmat el ne mulasztssa a brünni gyárból szövétet rendelni.

Eladó

vagy 6 évre bérbe kiadó 32 hold föld az ugynevezett Csukás-sarokban, a monostori erdő mellett.

Ertekezhetni a tulajdonosnál kis-hatvan-utca 1416 szám alatt.

